

סילבוס לקורס: התמודדות חינוכית עם השפעות הקידמה, 60010.1.1

שם המרצה: טברסקי שרה

סוג הקורס : שיעור

שנת הלימודים: תש"פ , הקורס נלמד בסמסטר א

מספר השעות ונקודות זכות: 1 ש"ש, 2 נ.ז.

שנת הלימוד בתכנית: ג

דרישות קדם: אין

מטרות / תוצרי למידה:
הקניית ידע קודם על התמורות החלות בגיל ההתבגרות ועל התמודדותו בעידן השפע והמודרניזציה. ידע בתופעות הקיימות באוכלוסיות השונות המהוות סיכון אישי וחברתי. ידע תאורטי בסיסי ויישומי במציאות הפנימית של המתבגר. פתוח דרכי התערבות - מתוכניות מניעה ועד להתערבות ממשית בשעת משבר.

תיאור הקורס:
בשנים האחרונות גוברת ההכרה כי העולם השתנה בשל תהליכי הדיגיטליזציה והגלובליזציה והשפעות הקידמה, עם השינויים בחברה המחלחלים לזירה החינוכית מתמודדים צוותי החינוך. במהלך הקורס נתמקד בהקניית ידע והבנה של התמודדות המתבגר כיום עם השפעות הקידמה, של תהליכי ההתבגרות תוך נתינת כלים ועקרונות חינוכיים לגיבוש חוסן חינוכי

התוכן הניתן מידי שבוע, מטלות וחומרי קריאה:

מס'	נושא, מטלות וחומר קריאה
1	גיל ההתבגרות מהו?
2	התאוריות השונות על גיל ההתבגרות ע"פ פרויד אריקסון ופיאז'ה.
3	מאפייני גל ההתבגרות לפי התאוריות הנ"ל.
4	סמכות הורית – מה משמעותה ותפקידה
5	תפקיד המבוגר המשמעותי בחיי המתבגר בגיבוש הזהות האישית שלו
6	חשיפה – בעד או נגד
7	הפשע בעידן השפע
8	מה מקומה של החברה בחיי המתבגר – לחץ חברתי
9	אינטרנט – אימוץ צרכנות נכונה של אינטרנט ותקשורת
10	מסיבות – איך חוגגים?
11	שתיה – אלכוהול
12	סמים / נרגילה / סגריות.
13	הפרעות אכילה
14	אלימות ותוקפנות
15	נשירה סמויה וגלויה

16	התייחסות ללימודים למבחנים – למוסד.
17	השפעת גרושי ההורים על ח"י המתבגר

- חובות הסטודנט *** 1. נוכחות מלאה.
בקורס: 2. השתתפות פעילה.
 3. הגשת רפרט באחד מהנושאים שנבחר ע"י הסטודנטית בזוגות.
 4. הגשת סיכום הנושא שנבחר בסוף הסמסטר כולל התייחסות רפלקטיבית ל-5 מופעים שעלו במהלך השיעורים.

אופן ההערכה - הרכב הציון

מרכיב	אחוז	ציון מינימלי למרכיב
תלקיט	40%	
מחקר נושא והצגתו	60%	

רשימה ביבליוגרפית:

- אדד, מ. (2001). נגטיביזם בגיל ההתבגרות. בתוך מ' אדד ו' וולף (עורכים), עבריינות וסטייה חברתית – תיאוריה ויישום (עמ' 41-59).
- רמת-גן: אוניברסיטת בר-אילן.
- אורנבוך, א' (1994). המתבגר המתלבט בראי היהדות, המנהל הפדגוגי שפ"י.
- אריקסון, א' (1987) זהות נעורים ומשבר, ספרית הפועלים, תל-אביב.
- בר-לב, מ' (עורך) (1992). חינוך דתי ונוער דתי: דילמות ומתחים, בתוך: י' קשתי, חינוך וחברה, תל-אביב: מסדה, אוניברסיטת תל-אביב.
- גרופר, ע. סלקובסקי, מ. רומי, ש. (2014). ילדים ומתבגרים במצבי סיכון: הגדרות, התפתחויות ודרכי התערבות. בתוך: גרופר, ע. רומי ש. (עורכים). ילדים ומתבגרים במצבי סיכון בישראל, כרך א: תמונת מצב של התחום ותוכני ליבה. מכון מופ"ת
- להב, ח' (2000). "נוער בסיכון" – התופעה בפרספקטיבה. מניתוק לשילוב, 10, עמ' 1-9. ראש תחום קידום נוער במשרד החינוך-מינהל חברה ונוער.
- מוס, ר"א (1988). תיאוריות על גיל ההתבגרות, תל-אביב: ספרית פועלים.
- סבו-לאל, ר.; חסין, ט. (2011) מצבי סיכון בקרב ילדים ובני נוער: איתור ומיפוי במסגרת התכנית הלאומית לילדים ולנוער בסיכון. מאיירס-ג'וינט-מכון ברוקדייל, ירושלים.
- פישרמן, ש' (1992). זהות האני וזהות דתית של מתבגרים בחינוך הדתי בישראל, בתוך: מ' בר-לב (עורך) חינוך דתי ונוער דתי: דילמות ומתחים. חינוך וחברה. תל-אביב: מסדה.
- פישרמן, ש' (1998). נוער הכיפות הזרוקות. הוצאת אוניברסיטת בירמינגהם אלבמה ומכללת אורות.
- פישרמן, ש' (2000). עלמה אבדה – זהותן של הדתל"שיות. אלקנה: מכללת אורות ישראל.
- פישרמן, ש. (2002). גיבוש הזהות האמונית (עולם הערכים הדתי) על-ידי התלבטות, ערעור וחשיבה ביקורתית. בתוך: נ' מסלובטי ו' עירם (עורכים) חינוך לערכים בהקשרים הוראתיים מגוונים. רמת גן: אוניברסיטת בר אילן.
- שולמן, ש. (1996). המשפחה וגיל ההתבגרות – תהליכי פרידה ורכישת עצמאות. בתוך: א. זיו (עורך). הגיל הלא רגיל. תל – אביב, פפירוס. פרק ב' 103 – 117.
- שיינפלד אלי (2015), הבן שלי מתבגר, הוצאת ספרית בית אל.